

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

**Робоча програма  
навчальної дисципліни  
"ПОДАТКОВА СИСТЕМА"  
для студентів напряму підготовки  
6.030508 "Фінанси і кредит"  
усіх форм навчання**

**Харків. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015**

Затверджено на засіданні кафедри оподаткування.  
Протокол № 15 від 25 травня 2015 року.

*Самостійне електронне текстове мережне видання*

**Укладачі:** Зима О. Г.

Єніна-Березовська А. О.

Р 58            Робоча програма навчальної дисципліни "Податкова система" для студентів напряму підготовки 6.030508 "Фінанси і кредит" усіх форм навчання : [Електронне видання] / уклад. О. Г. Зима, А. О. Єніна-Березовська. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 57 с. (Укр. мов.)

Подано тематичний план навчальної дисципліни та її зміст за модулями й темами. Вміщено плани лекцій, теми практичних занять, запитання для самостійного вивчення та закріплення знань студентами (контрольні запитання), питання для поточного і підсумкового контролю та тематику контрольних робіт для студентів, методи контролю й критерії оцінювання знань студентів, професійні компетентності, якими повинен володіти студент після вивчення навчальної дисципліни. Розкрито методи активізації процесу навчання.

Рекомендовано для студентів напряму підготовки 6.030508 "Фінанси і кредит".

## Вступ

Державна політика управління передбачає використання взаємодіючих і взаємкорелюючих інструментів, у сукупності яких податкова політика займає особливе місце. Ефективність реалізації податкової політики держави базується на розбудові гнучкої та адаптивної податкової системи, що вказує на необхідність відокремлення цієї сфери державного управління.

Одночасно оподаткування являє собою один із важливих та найефективніших важелів державного регулювання ринкової економіки, за допомогою якого держава забезпечує створення необхідних передумов для структурної трансформації національної економіки, прискореного розвитку пріоритетних галузей та сфер діяльності.

Реформи, які відбуваються в податковій сфері вимагають постійної уваги фахівців податкового обліку за змінами, що стаються в податковому законодавстві. Податкова реформа, яка відбулася наприкінці 2014 року та багато положень з якої набули чинності у 2015 році, спричинила багато питань як у платників податків, так і у контролюючих органів у сфері оподаткування.

Зміни в оподаткуванні в основному стосувалися податку на додану вартість (електронна система адміністрування податку), податку на прибуток підприємств (перехід на правила бухгалтерського обліку податку на прибуток підприємств), акцизного податку (впровадження акцизного податку на роздрібну торгівлю), єдиного податку (зменшення кількості груп платників податку). Усі ці зміни викликають певний інтерес фахівців у сфері оподаткування. Тому навчальна дисципліна "Податкова система" є важливою для підготовки бакалаврів за напрямом "Фінанси і кредит".

Навчальну дисципліну "Податкова система" віднесено до групи базових дисциплін циклу професійної підготовки за напрямом підготовки 6.030508 "Фінанси і кредит" усіх форм навчання.

Навчальна дисципліна орієнтує студентів на практичну діяльність у бюджетно-податковій сфері державного управління, що сприятиме формуванню нової генерації економістів-фахівців, здатних вирішувати складні макроекономічні проблеми в трансформаційній економіці України.

# 1. Опис навчальної дисципліни

Структура програми навчальної дисципліни наведена в табл. 1.1.

Таблиця 1.1

## Опис програми навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів денна – 5; заочна – 7	Галузь знань 0305 "Економіка та підприємництво"	Базова	Базова
Змістових модулів – 2	Напрямок підготовки: 6.030508 "Фінанси і кредит"	Рік підготовки	
Загальна кількість годин: денна форма – 180; заочна форма – 252		3-й	4-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4; самостійної роботи студента – 4	Освітній ступінь: бакалавр	Семестр	
		5-й	6-й
		Лекції	
		34	16
		Практичні, семінарські	
		34	12
		Самостійна робота	
		112	224
Вид контролю			
Екзамен	Екзамен		

*Примітка.* Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 61 %;

для заочної форми навчання – 13 %.

## 2. Мета та завдання навчальної дисципліни

**Метою** дисципліни "Податкова система" є надання студентам освітньої програми бакалаврата в умовах введення державних освітніх стандартів нового покоління знань з організації та функціонування податкової системи в межах податкової політики держави.

Для досягнення мети поставлені такі **основні завдання**:  
засвоєння теоретичних та організаційних основ податкової системи та податкової політики;  
ознайомлення з особливостями діяльності Державної фіскальної служби України;  
вивчення організаційних особливостей обліку платників податків;  
вивчення методики розрахунків основних видів загальнодержавних та місцевих податків і зборів;  
розгляд порядку сплати прямих і непрямих податків юридичними та фізичними особами;  
аналіз особливостей та умов перекладання податків;  
дослідження організації альтернативних систем оподаткування;  
виявлення умов, мотивів та наслідків ухилення платників від сплати податків.

**Об'єктом навчальної дисципліни є** – податкова система держави.

**Предметом навчальної дисципліни є** економічні відносини стосовно перерозподілу валового внутрішнього продукту і національного доходу для створення загальнодержавного централізованого фонду грошових коштів.

Вивчення навчальної дисципліни дозволить фахівцю комплексно уявляти діяльність підприємства, визначати вплив конкретної операції на фінансові результати розрахувати податки, збори і платежі, а також дає можливість одержати фундаментальні знання та практичні навички із відтворення в обліку господарських операцій і складання звітності підприємства.

З метою найкращого засвоєння навчального матеріалу дисципліни студенти повинні до його початку опанувати знання і навички в галузі загальної економічної теорії, фінансів, макроекономіки, економіки, вміти простежити вплив економічних важелів державного управління економікою на основні фінансово-економічних показників роботи підприємств та їх фінансовий стан. Цю дисципліну вивчають студенти, оволодівши знаннями з таких спеціальних дисциплін, як "Податкова система", "Бухгалтерський облік", "Фінанси".

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні:

**знати:**

принципи побудови, функціонування і розвитку податкової системи в Україні;

економічну сутність оподаткування як складової частини державного регулювання економіки;

функції податків у ринковій економіці, їх взаємозв'язок і вплив на кінцеві макроекономічні показники;

особливості реалізації державного та корпоративного податкового менеджменту і його функцій;

визначення елементів податку;

організацію роботи податкових органів в Україні;

основні види загальнодержавних і місцевих податків і зборів;

об'єкти оподаткування із загальнодержавних та місцевих податків і зборів та порядок їх визначення;

порядок проведення податкових розрахунків, складання звітності та сплати до бюджету основних видів податків і зборів;

права і обов'язки, відповідальність платників податків і зборів.

**ВМІТИ:**

аналізувати наслідки реалізації відповідної податкової політики держави;

формуванню бази оподаткування;

розраховувати суми податкових зобов'язань за податками та зборами;

користуватися нормативно-правовим актами і науковою літературою з податкової проблематики;

планувати на відповідну дату розмір податків залежно від форм оподаткування та коригувати договірні відносини з урахуванням їх податкових наслідків;

застосовувати отримані знання в професійній діяльності

**володіти:**

навичками самостійного набуття знань щодо аналізу подальших змін податкової системи;

категоріальним апаратом навчальної дисципліни;

методами визначення податкових зобов'язань із податків і зборів;

нормативно-правовим забезпеченням щодо вирішення питань у податковій сфері;

підходами щодо обґрунтування рішень із податкової політики на макро- та макрорівнях.

Отримані знання є необхідними для фахівців з оподаткування, планування податків, податкових менеджерів, приватних підприємців, керівників малих підприємств.

У процесі викладання навчальної дисципліни основна увага приділяється оволодінню студентами професійними компетентностями, наведеними в табл. 1.2.

Структуру складових професійних компетентностей та їх формування відповідно до Національної рамки кваліфікацій України наведено в додатку А.

Таблиця 1.2

**Професійні компетентності, які отримують студенти  
після вивчення навчальної дисципліни**

Код компетентності	Назва компетентності	Складові компетентності
ПС* 1	Знати теоретичні основи податкової системи України та основні непрямі податки	Знати основні законодавчі та нормативні акти, якими регламентується податкова система держави
		Пояснювати економічну сутність податкової системи та податкової політики держави
		Знати права та обов'язки платників податків та контролюючих органів у сфері оподаткування
		Знати основні складові податкового менеджменту
		Знати особливості оподаткування непрямими податками
ПС 2	Знати основні прямі податки та інші податки і збори	Знати особливості оподаткування прямими податками та зборами
		Знати порядок оподаткування місцевими податками та зборами
		Знати порядок оподаткування суб'єктів малого підприємництва
		Знати законні та незаконні способи ухилення від сплати податків

\* Податкова система.

## **3. Програма навчальної дисципліни**

### **Змістовий модуль 1**

#### **Теоретичні основи податкової системи України та основні непрямі податки**

##### **Тема 1. Сутність та види податків**

###### *1.1. Сутність податків*

Сутність податків. Історичні аспекти виникнення й розвитку податків. Поняття податку і збору (обов'язкового платежу). Функції податків: фіскальна, регулююча. Елементи податку: основні, додаткові, факультативні. Податкова ставка. Класифікація податкових ставок. Введення та скасування податків і зборів. Права органів місцевого самоврядування щодо встановлення порядку сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), ставок оподаткування та податкових пільг. Податкове зобов'язання. Механізм узгодження податкового зобов'язання.

###### *1.2. Класифікація податків*

Розподіл податків за економічним змістом на прямі і непрямі. Види податків за економічною ознакою об'єкта оподаткування: податки на доходи, капітал, споживання. Види прямих податків. Переваги і недоліки прямих податків, проблеми їх *справляння*. Види непрямих податків: акцизи, податок на додану вартість, мито. Переваги та недоліки непрямих податків. Види податків за ознакою органів державної влади, що їх встановлюють: загальнодержавні і місцеві податки.

##### **Тема 2. Податкова політика в системі державного регулювання економіки**

###### *2.1. Податкова політика та її характеристики*

Поняття податкової політики. Місце та роль податкової політики в державному регулюванні економіки. Мета, принципи та ієрархія завдань податкової політики. Фактори, які визначають напрямки та характер податкової політики. Особливості податкової політики України в період формування ринкових відносин.

###### *2.2. Елементи та принципи податкової політики*

Елементи й основні принципи податкової політики. Критерії ефективності податкової політики.



### **Тема 3. Організація податкової системи**

#### *3.1. Поняття податкової системи і вимоги до неї*

Податкова система як засіб реалізації податкової політики держави. Поняття податкової системи і вимоги до неї. Наукові основи побудови податкової системи. Податки в системі державних доходів.

#### *3.2. Принципи побудови та організації системи оподаткування*

Принципи побудови та організації системи оподаткування. Податки як елемент перерозподілу валового національного продукту. Критерії оптимального оподаткування.

### **Тема 4. Контролюючі органи в сфері оподаткування**

#### *4.1. Еволюція контролюючих органів у сфері оподаткування*

Генезис контролюючих органів у сфері оподаткування. Порівняльна характеристика контролюючих органів у сфері оподаткування протягом 1991 – 2015 років.

#### *4.2. Структура Державної фіскальної служби України*

Структура Державної фіскальної служби України. Організаційна структура Державної фіскальної служби України.

#### *4.3. Функції та завдання органів Державної фіскальної служби України*

Функції Державної фіскальної служби України та її завдання. Функції середнього та базового рівня Державної фіскальної служби.

#### *4.4. Права, обов'язки та відповідальність органів Державної фіскальної служби України*

Права органів Державної фіскальної служби. Обов'язки та відповідальність посадових осіб податкових органів.

#### *4.5. Податкова міліція: склад, функції, завдання, повноваження, права*

Податкова міліція: склад, функції, завдання, повноваження, права. Взаємодія органів податкової міліції з органами Державної фіскальної служби.

### **Тема 5. Податковий менеджмент**

#### *5.1. Поняття податкового менеджменту, його цілі та завдання*

Поняття "податковий менеджмент". Структура податкового менеджменту. Цілі, основні завдання та функції податкового менеджменту.

## *5.2. Державний податковий менеджмент*

Структура та основні складові державного податкового менеджменту. Поняття та основні характеристики адміністрування податків, податкового контролю, податкового регулювання, державного податкового планування.

## *5.3. Корпоративний податковий менеджмент*

Структура та основні складові корпоративного податкового менеджменту. Поняття та основні характеристики податкового обліку, корпоративного податкового планування, бюджетування податків.

## **Тема 6. Податок на додану вартість**

### *6.1. Платники податку на додану вартість та порядок їх реєстрації*

Сутність податку на додану вартість і його роль у формуванні доходної частини бюджету. Законодавча і нормативна база оподаткування. Платники податку на додану вартість. Реєстрація осіб як платників податку на додану вартість.

### *6.2. Об'єкт та база оподаткування*

Об'єкт оподаткування. Операції, що не є об'єктом оподаткування та звільнені від оподаткування. Особливості визначення бази оподаткування за різними операціями.

### *6.3. Ставки податку*

Ставки податку на додану вартість. Види операцій, що оподатковуються за нульовою ставкою та ставкою 7 відсотків.

### *6.4. Податкові зобов'язання і податковий кредит з ПДВ*

Податковий облік із ПДВ. Податкові зобов'язання і податковий кредит. Умови, що визначають право платника на податковий кредит. Податкова накладна. Визначення дат виникнення податкових зобов'язань і права на податковий кредит.

### *6.5. Бюджетне відшкодування ПДВ*

Порядок визначення суми податку, що підлягає сплаті до бюджету або відшкодуванню з бюджету. Критерії автоматичного відшкодування ПДВ.

### *6.6. Строки подання податкової декларації та розрахунків із бюджетом*

Податкові періоди. Строки подання податкової декларації та розрахунків з бюджетом. Система пільг із податку на додану вартість.

## **Тема 7. Акцизний податок**

### *7.1. Платники та об'єкт оподаткування*

Економічна сутність акцизного податку. Законодавча і нормативна база оподаткування. Особливості застосування акцизного податку в Україні. Платники. Об'єкт оподаткування. Перелік підакцизних товарів.

### *7.2. Ставки та порядок визначення сум акцизного податку*

Ставки акцизного податку. Порядок визначення сум акцизного податку. Мінімальне податкове акцизне зобов'язання. Особливості оподаткування операцій з імпорту підакцизних товарів. Акцизний податок в операціях із переробки давальницької сировини. Організація і податкове забезпечення транзиту підакцизних товарів. Особливості оподаткування алкогольних напоїв та тютюнових виробів. Застосування марок акцизного податку.

### *7.3. Строки сплати податку та подання звітності*

Строки та порядок сплати. Строки подання звітності. Механізм застосування пільг для юридичних та фізичних осіб з акцизного податку.

## **Тема 8. Мито**

### *8.1. Об'єкти оподаткування митом*

Мито як джерело доходів бюджету і як засіб регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Митна політика. Законодавча і нормативна бази оподаткування. Об'єкти оподаткування.

### *8.2. Поняття митної вартості товарів та методи її визначення*

Митна вартість товарів. Принципи та методи визначення митної вартості товарів.

### *8.3. Види та ставки мита*

Експортне та імпортне мито. Антидемпінгове, компенсаційне й спеціальне мито. Платники мита. Види ставок мита (звичайні, пільгові, преференційні) та механізм їх застосування.

### *8.4. Справляння мита та порядок його перерахування до бюджету*

Справляння мита та порядок його перерахування до бюджету. Пільги. Вантажна митна декларація.

## **Тема 9. Перекладання податків**

*9.1. Основні концепції перекладення податків: Процес та модель складного перекладення податків*

Просте та складне перекладання. Створення умов для запобігання перекладанню податків.

*9.2. Еластичність податкової системи. Співвідношення прямого та непрямого оподаткування у державах з розвинутою та слаборозвинутою економікою*

Розмежування суб'єктів оподаткування та носіїв податку. Ціноутворення і механізм перекладання непрямих податків. Особливості та умови перекладання податку на прибуток та інших прямих податків.

## **Змістовий модуль 2**

### **Основні прямі податки та інші податки і збори**

#### **Тема 10. Податок на прибуток підприємств**

##### *10.1. Платники податку на прибуток підприємств*

Особливості оподаткування прибутку підприємств. Платники податку на прибуток підприємств.

##### *10.2. Об'єкт оподаткування. Доходи звітного періоду*

Ставки податку. Об'єкт оподаткування.

##### *10.3. Амортизація основних засобів та нематеріальних активів*

Поняття "основні засоби" та "амортизація". Амортизація основних засобів. Класифікація основних засобів за групами. Механізм застосування методів амортизації.

##### *10.4. Порядок розрахунку оподаткованого прибутку. Строки сплати податку та подання звітності*

Порядок розрахунку оподаткованого прибутку. Пільги щодо податку на прибуток підприємств. Строки сплати податку та подання звітності.

#### **Тема 11. Податок на доходи фізичних осіб**

##### *11.1. Платники та об'єкт оподаткування податком з доходів фізичних осіб*

Визначення доходів фізичних осіб. Платники податку. Визначення об'єктів оподаткування

##### *11.2. Податкова знижка*

Поняття "податкова знижка". Витрати, які включаються до податкової знижки. Обмеження щодо застосування податкової знижки.

##### *11.3. Податкова соціальна пільга*

Поняття "податкова соціальна пільга". Категорії податкової соціальної пільги. Обмеження щодо застосування податкової соціальної пільги.

#### *11.4. Декларування доходів*

Податкова документація для фізичних осіб-громадян, фізичних осіб-підприємців та податкових агентів. Умови складання та терміни подання податкової звітності.

#### *11.5. Ставки податку, порядок розрахунку і перерахування до бюджету*

Ставки податку. Порядок нарахування, утримання та сплати податку до бюджету. Особливості нарахування та сплати окремих видів доходів. Особливості оподаткування доходів від підприємницької діяльності.

### **Тема 12. Плата за ресурси та послуги**

#### *12.1. Структура рентної плати*

Види платежів, що входять до складу рентної плати.

#### *12.2. Об'єкти, база оподаткування та ставки*

Порядок визначення об'єктів та бази оподаткування податків, що входять до складу рентної плати. Ставки рентної плати.

#### *12.3. Податкова звітність із рентної плати*

Порядок складання та терміни подання податкової звітності з рентної плати. Порядок сплати рентної плати.

### **Тема 13. Майнові податки та збори**

#### *13.1. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки*

Платники податку. Об'єкт та база оподаткування. Ставки податку та пільги. Порядок складання та подання податкової звітності. Порядок сплати податку.

#### *13.2. Плата за землю*

Форми плати за землю. Суб'єкти плати за землю. Об'єкт оподаткування. Ставки плати за землю. Поняття вартісної оцінки землі. Податкова звітність. Порядок розрахунку і терміни сплати плати за землю.

#### *13.3. Транспортний податок*

Платники податку. Об'єкт та база оподаткування. Ставки податку та пільги. Порядок складання та подання податкової звітності. Порядок сплати податку.

### **Тема 14. Місцеві податки і збори**

#### *14.1. Збір за місця для паркування транспортних засобів*

Платники податку. Об'єкт та база оподаткування. Ставки податку та пільги. Порядок складання та подання податкової звітності. Порядок сплати податку.

#### *14.2. Туристичний збір*

Платники податку. Об'єкт та база оподаткування. Ставки податку та пільги. Порядок складання та подання податкової звітності. Порядок сплати податку.

### **Тема 15. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва**

#### *15.1. Генезис спрощеної системи оподаткування в Україні*

Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва. Законодавча і нормативна бази оподаткування. Визначення суб'єктів малого підприємництва.

#### *15.2. Порядок переходу суб'єктів малого підприємництва на спрощену систему оподаткування*

Порядок переходу на роботу за спрощеною системою оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності. Групи платників єдиного податку: критерії та обмеження.

#### *15.3. Об'єкт, база та ставки оподаткування*

Ставки єдиного податку для юридичних осіб. Об'єкт і база оподаткування. Ставки єдиного податку для різних груп платників. Перелік податків і зборів, за рахунок яких сплачується єдиний податок.

#### *15.4. Податкова звітність*

Податкова документація платників єдиного податку. Порядок складання та подання податкової звітності. Строки сплати єдиного податку до бюджету.

### **Тема 16. Ухилення від податків**

#### *16.1. Види податкових правопорушень*

Види податкових правопорушень. Відповідальність платників податків за порушення податкового законодавства.

#### *16.2. Специфіка відмивання доходів, здобутих злочинним шляхом. Офшорні зони*

Специфіка відмивання доходів, здобутих злочинним шляхом. Перелік офшорних зон. Порядок оподаткування в офшорних зонах.

#### *16.3. Організаційно-правове забезпечення боротьби з відмиванням доходів незаконного походження*

Організаційно-правове забезпечення боротьби з відмиванням доходів незаконного походження. Кримінальна відповідальність за податкові правопорушення.

## 4. Структура навчальної дисципліни

Із самого початку вивчення навчальної дисципліни кожен студент повинен ознайомитись як з робочою програмою навчальної дисципліни і формами організації навчання, так і зі структурою, змістом та обсягом кожного з її навчальних модулів, а також з усіма видами контролю та методикою оцінювання сформованих професійних компетентностей. Вивчення навчальної дисципліни відбувається шляхом послідовного і ґрунтовного опрацювання навчальних модулів. Навчальний модуль – це окремий, відносно самостійний блок дисципліни, що логічно об'єднує кілька навчальних елементів дисципліни за змістом та взаємозв'язками. Тематичний план дисципліни складається з двох змістових модулів (табл. 4.1).

Таблиця 4.1

### Структура залікового кредиту навчальної дисципліни

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	Усього	у тому числі			Усього	у тому числі		
		лекції	практичні і семінарські	самостійна робота підготовка до занять		лекції	практичні і семінарські	самостійна робота підготовка до занять
1	2	3	4	5	6	7	8	9
<b>Змістовий модуль 1</b>								
<b>Теоретичні основи податкової системи України та основні непрямі податки</b>								
Тема 1. Сутність та види податків	12	2	2	8	17	1	1	15
Тема 2. Податкова політика в системі державного регулювання економіки	15	3	3	9	17	1	1	15
Тема 3. Організація податкової систем	15	3	3	9	17	1	1	15
Тема 4. Контролюючі органи у сфері оподаткування	10	2	2	6	17	1	1	15

Закінчення табл. 4.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Тема 5. Податковий менеджмент	10	2	2	6	17	1	1	15
Тема 6. Податок на додану вартість	10	2	2	6	14,5	1	0,5	13
Тема 7. Акцизний податок	10	2	2	6	14,5	1	0,5	13
Тема 8. Мито	10	2	2	6	14,5	1	0,5	13
Тема 9. Перекладання податків	10	2	2	6	14,5	1	0,5	13
<b>Разом за змістовим модулем 1</b>	<b>102</b>	<b>20</b>	<b>20</b>	<b>62</b>	<b>143</b>	<b>9</b>	<b>7</b>	<b>127</b>
<b>Змістовий модуль 2</b>								
<b>Основні прямі податки та інші податки і збори</b>								
Тема 10. Податок на прибуток підприємств	11	2	2	7	14,5	1	0,5	13
Тема 11. Податок на доходи фізичних осіб	11	2	2	7	14,5	1	0,5	13
Тема 12. Плата за ресурси та послуги	11	2	2	7	15	1	0,5	13,5
Тема 13. Майнові податки та збори	11	2	2	7	15	1	0,5	13,5
Тема 14. Місцеві податки і збори	11	2	2	7	16	1	1	14
Тема 15. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва	11	2	2	7	16	1	1	14
Тема 16. Ухилення від податків	10	2	2	6	16	1	1	14
<b>Разом за змістовим модулем 2</b>	<b>76</b>	<b>14</b>	<b>14</b>	<b>48</b>	<b>107</b>	<b>7</b>	<b>5</b>	<b>95</b>
<b>Екзамен</b>	<b>2</b>			<b>2</b>	<b>2</b>			<b>2</b>
<b>Усього годин за модулем</b>	<b>180</b>	<b>34</b>	<b>34</b>	<b>112</b>	<b>252</b>	<b>16</b>	<b>12</b>	<b>224</b>

## 5. Теми та плани семінарських занять

**Семінарське заняття** – форма навчального заняття, за якої викладач організує дискусію навколо попередньо визначених тем, до яких студенти готують тези виступів. На кожному семінарському занятті викладач оцінює підготовлені студентами доповіді та презентації з окреслених



питань (табл. 5.1), їх виступи, активність у дискусії, вміння формулювати і відстоювати свою позицію тощо. Підсумкові бали за кожне семінарське заняття виставляються у відповідний журнал. Отримані студентом бали за окремі семінарські заняття враховуються в процесі накопичення підсумкових балів з даної навчальної дисципліни.

Таблиця 5.1

### Перелік тем семінарських занять

Назви теми	Програмні запитання семінарських занять	Кількість годин	Література
1	2	3	4
<b>Змістовий модуль 1</b>			
<b>Теоретичні основи податкової системи України та основні непрямі податки</b>			
Тема 1. Сутність та види податків	1. Сутність податків. 2. Класифікація податків	2	Основна: [1, с. 8–35; 12, с. 117–127, 133–134]; додаткова: [19, с. 8–15;]
Тема 2. Податкова політика в системі державного регулювання економіки	1. Податкова політика та її характеристика. 2. Елементи та принципи податкової політики	3	Основна: [1, с. 87–92; 4, с. 27–33, 145–157; 5; 12, с. 54–71]; додаткова: [11, с. 49–51; 19, с. 15–29]
Тема 3. Організація податкової системи	1. Поняття податкової системи і вимоги до неї. 2. Принципи побудови та організації системи оподаткування	3	Основна: [1, с. 92–94; 12, с. 232–234]; додаткова: [14, с. 54–56; 18, с. 3–6; 24, с. 20–34]
Тема 4. Контролюючі органи у сфері оподаткування	1. Еволюція контролюючих органів у сфері оподаткування. 2. Структура Державної фіскальної служби України. 3. Функції та завдання органів Державної фіскальної служби України. 4. Права, обов'язки та відповідальність органів Державної фіскальної служби України. 5. Податкова міліція: склад, функції, завдання, повноваження, права	2	Основна: [1, с. 143–155; 3, с. 16–23; 5; 7, с. 3–10]; додаткова: [20, с. 12–25]

Продовження табл. 5.1

1	2	3	4
Тема 5. Податковий менеджмент	1. Поняття податкового менеджменту, його цілі та завдання. 2. Державний податковий менеджмент. 3. Корпоративний податковий менеджмент	2	Основна: [1, с. 751–756; 2, с. 31–44; 4, с. 62, 75–83; 5; 8, с. 253–258]; додаткова: [19, с. 4–6]
Тема 6. Податок на додану вартість	1. Платники податку на додану вартість та порядок їх реєстрації. 2. Об'єкт та база оподаткування. 3. Ставки податку. 4. Податкові зобов'язання і податковий кредит із ПДВ. 5. Бюджетне відшкодування ПДВ. 6. Строки подання податкової декларації та розрахунків з бюджетом	1	Основна: [1, с. 204–210; 4, с. 307–329; 5, с. 109–124]; додаткова: [19, с. 61–68]
Тема 7. Акцизний податок	1. Платники та об'єкт оподаткування. 2. Ставки та порядок визначення сум акцизного податку. 3. Строки сплати податку та подання звітності	1	Основна: [1, с. 270–275; 5, с. 204–221]; додаткова: [19, с. 83–90; 20, с. 205–215]
Тема 8. Мито	1. Об'єкти оподаткування митом. 2. Поняття митної вартості товарів та методи її визначення. Види та ставки мита. 3. Справляння мита та порядок його перерахування до бюджету	2	Основна: [1, с. 314–319; 5, с. 3–10; 11, с. 1–6]; додаткова: [19, с. 102–106]
Тема 9. Перекладання податків	1. Основні концепції перекладення податків: Процес та модель складного перекладення податків. 2. Еластичність податкової системи. Співвідношення прямого та непрямого оподаткування в державах із розвинуеною та слабо-розвинуеною економікою	2	Основна: [1, с. 69–75; 2, с. 134–142; 5; 7, с. 25–32]; додаткова: [14, с. 54–56; 19, с. 147–148]
<b>Змістовий модуль 2</b> <b>Основні прямі податки та інші податки і збори</b>			
Тема 10. Податок на прибуток підприємств	1. Платники податку на прибуток підприємств. 2. Об'єкт оподаткування. Доходи звітного періоду. 3. Амортизація основних засобів та нематеріальних активів. 4. Порядок розрахунку оподаткованого прибутку. Строки сплати податку та подання звітності	1	Основна: [1, с. 342–345; 5, с. 109–124, 126–131, 133–144; 4, с. 248–267]; додаткова: [10, с. 5–21; 14, с. 9–18; 19, с. 118–122]

## Закінчення табл. 5.1

1	2	3	4
Тема 11. Податок на доходи фізичних осіб	1. Платники та об'єкт оподаткування податком із доходів фізичних осіб. 2. Податкова знижка. 3. Податкова соціальна пільга. 4. Декларування доходів. 5. Ставки податку, порядок розрахунку і перерахування до бюджету	1	Основна: [1, с. 441–444; 4, с. 352–372; 5, с. 160–175, 192–193]; додаткова: [13, с. 24–29; 19, с. 176–179]
Тема 12. Плата за ресурси та послуги	1. Податкова звітність із рентної плати. 2. Об'єкти, база оподаткування та ставки. 3. Структура рентної плати	2	Основна: [1, с. 588–589; 5, с. 132–145]; додаткова: [19, с. 130–135; 20, с. 118–125]
Тема 13. Майнові податки та збори	1. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. 2. Плата за землю. 3. Транспортний податок	1	Основна: [4, с. 411–464; 5, с. 249–251, 251–258, 279–286]; додаткова: [25, с. 15–39]
Тема 14. Місцеві податки і збори	1. Туристичний збір. 2. Збір за місця для паркування транспортних засобів	1	Основна: [5, с. 272–278]; додаткова: [17, с. 237–238, 267–278]
Тема 15. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва	1. Генезис спрощеної системи оподаткування в Україні. 2. Порядок переходу суб'єктів малого підприємництва на спрощену систему оподаткування. 3. Об'єкт, база та ставки оподаткування. 4. Податкова звітність	2	Основна: [5, с. 286–289]; додаткова: [19, с. 201–207; 26, с. 27–36]
Тема 16. Ухилення від податків	1. Види податкових правопорушень. 2. Специфіка відмивання доходів, здобутих злочинним шляхом. Офшорні зони. 3. Організаційно-правове забезпечення боротьби з відмиванням доходів незаконного походження	2	Основна: [1, с. 546–551; 4, с. 195–201, 470–480; 5]; додаткова: [15, с. 124–135; 16 с. 20–29]
<b>Разом годин</b>		<b>28</b>	

## 6. Теми практичних занять

**Практичне заняття** – форма навчального заняття, за якої викладач організовує детальний розгляд окремих теоретичних положень навчальної дисципліни і формує вміння та навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом сформульованих завдань. Проведення таких занять ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі – тестах для виявлення ступеня оволодіння необхідними теоретичними положеннями, наборі завдань різного рівня складності для вирішення їх на занятті. Воно включає проведення попереднього контролю знань, вмінь і навичок студентів, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів, вирішення завдань із їх обговоренням, вирішення контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання (табл. 6.1).

Таблиця 6.1

### Перелік тем практичних занять

Назва змістового модуля	Теми практичних занять (за модулями)	Кількість годин	Література
1	2	3	4
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи податкової системи України та основні непрямі податки	Завдання 1. Розрахунок податку на додану вартість (тема 6)	1	Основна: [1, с. 204–210; 4, с. 307–329; 5, с. 109–124]; додаткова: [19, с. 25–30]
	Завдання 2. Особливості розрахунку акцизного податку (тема 7)	1	Основна: [1, с. 270–275; 4, с. 334–349; 5, с. 204–221]; додаткова: [20, с. 205–215]
Змістовий модуль 2. Основні прямі податки та інші податки і збори	Завдання 3. Розрахунок величини податку на прибуток підприємства; розрахунок амортизаційних відрахувань під час визначення витрат підприємства (тема 10)	1	Основна: [1, с. 342–345; 4, с. 248–267; 5, с. 109–124, 126–131, 133–144]; додаткова: [17, с. 9–18]
	Завдання 4. Розрахунок податку на доходи фізичних осіб та податкової соціальної пільги (тема 11)	1	Основна: [1, с. 441–444; 5, с. 160–175, 192–193]; додаткова: [12, с. 24–29; 20, с. 256–263; 30, с. 208–209]

1	2	3	4
	Завдання 5. Розрахунок податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки (тема 13)	1	Основна: [5, с. 272–278, 320–321]; додаткова: [25, с. 15–39]
	Завдання 6. Особливості розрахунку місцевих податків і зборів (тема 14)	1	Основна: [4, с. 282–289, 324–327]; додаткова: [17, с. 237–238, 267–278]
<b>Разом годин</b>		6	

## 6.1. Приклади типових практичних завдань за темами

### Змістовий модуль 1

#### Теоретичні основи податкової системи України та основні непрямі податки

**Завдання 1.** На основі наведених даних про господарські операції ВАТ "Ватра" за 2-й квартал поточного року визначити суму податкових зобов'язань і податкового кредиту, обчислити суму ПДВ належну до сплати в бюджет чи відшкодуванню з нього.

Підприємством "Ватра" відвантажено ТОВ "Людмила" світильники "Веселка" на суму 1 800 грн (з урахуванням ПДВ), а ТОВ "Лотос" на суму 900 грн (у урахуванням ПДВ).

Також у звітному періоді підприємством "Ватра" було отримано від ТОВ "Віта" сталь листову на суму 6 120 грн (з урахуванням ПДВ).

А транспортному підприємству "Мехколона" відвантажено світильники "Луч" на суму 4 020 грн (з урахуванням ПДВ).

**Завдання 2.** Підприємство "Табак світу" реалізувало 3 000 пачок сигарет із фільтром із власною назвою "Мальборо" по 20 шт. сигарет у пачці з максимальною роздрібною ціною 25,50 грн та 700 пачок сигарет без фільтру з власною назвою "Козак" по 20 шт. сигарет у пачці з максимальною роздрібною ціною 11,50 грн. Розрахувати податкове зобов'язання з акцизного податку, належне до сплати до бюджету, залежно від встановлених Податковим кодексом України специфічних та адвалорних ставок.

## Змістовий модуль 2

### Основні прямі податки та інші податки і збори

**Завдання 3.** Кондитерське підприємство "Маг" займається виготовленням і реалізацією кондитерських виробів.

У ході здійснення своєї діяльності підприємством реалізовано:

тортів – на суму 12 тис. грн без урахування ПДВ;

печива – на суму 10 тис. грн без урахування ПДВ;

цукерок – на суму 16 тис. грн без урахування ПДВ.

Підприємство також займається наданням послуг із виготовлення тортів під замовлення. Таких послуг за звітний період було зроблено на суму 30 тис. грн.

На виплату заробітної плати виробничого персоналу було витрачено 20 тис. грн.

Витрати на закупівлю сировини, для виготовлення кондитерських виробів, склали 24 тис. грн без урахування ПДВ.

На розробку нових технологій виробництва витрачено 5 тис. грн.

Амортизаційні відрахування становлять 2 100 грн.

Розрахувати величину податку на прибуток, що повинне сплатити кондитерське підприємство "Маг", посилаючись на норми податкового законодавства.

**Завдання 4.** Розрахувати величину податку на доходи фізичних осіб, який повинен бути сплачений до бюджету, якщо відомо, що місячна заробітна плата вантажника становить 1 550 грн. Ще відомо, що він надав до бухгалтерії підприємства документи, які підтверджують його право на податкову соціальну пільгу як інвалід II групи.

**Завдання 5.** Сидоров П. П. має квартиру загальною площею 120 кв. м. та дачний будинок загальною площею 60 кв. м. Розрахувати розмір податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, за ставками, встановленими податковим законодавством.

**Завдання 6.** ЧП "777" здійснює діяльність щодо надання послуг паркування. Розрахуйте суму збору за місця для паркування транспортних засобів за 2-й квартал поточного року, відповідно до ставок, встановлених Податковим кодексом України, якщо площа земельної ділянки, відведена для паркування складає 150 кв. м.

## 7. Самостійна робота

**Самостійна робота студента (СРС)** – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються студентом самостійно під методичним керівництвом викладача.

**Мета СРС** – засвоєння в повному обсязі навчальної програми та формування у студентів загальних і професійних компетентностей, які відіграють суттєву роль у становленні майбутнього фахівця вищого рівня кваліфікації.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи студентів денної форми навчання, визначається навчальним планом і становить 61 % (112 годин) від загального обсягу навчального часу на вивчення дисципліни (180 години). У ході самостійної роботи студент має перетворитися на активного учасника навчального процесу, навчитися свідомо ставитися до оволодіння теоретичними і практичними знаннями, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі, нести індивідуальну відповідальність за якість власної професійної підготовки. СРС включає: опрацювання лекційного матеріалу; опрацювання та вивчення рекомендованої літератури, основних термінів та понять за темами дисципліни; підготовку до практичних і семінарських занять; підготовку до виступу на семінарських заняттях; поглиблене опрацювання окремих лекційних тем або питань; пошук (підбір) та огляд літературних джерел за заданою проблематикою дисципліни; аналітичний розгляд наукової публікації; контрольну перевірку студентами особистих знань за запитаннями для самодіагностики; підготовку до контрольних робіт та інших форм поточного контролю; підготовку до модульного контролю; систематизацію вивченого матеріалу з метою підготовки до семестрового екзамену.

Необхідним елементом успішного засвоєння матеріалу навчальної дисципліни є самостійна робота студентів із вітчизняною та закордонною спеціальною економічною літературою, нормативними актами з питань державного регулювання економіки, статистичними матеріалами. Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам для засвоєння теоретичних знань із навчальної дисципліни, наведені в табл. 7.1.

**Завдання для самостійної роботи студентів  
та форми її контролю**

Назва теми	Зміст самостійної роботи студентів	Кількість годин	Форми контролю СРС	Література
1	2	3	4	5
<b>Змістовий модуль 1</b>				
<b>Теоретичні основи податкової системи України та основні непрямі податки</b>				
Тема 1. Сутність та види податків	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми	8	Презентація результатів	Основна: [5; 6, с. 11–15; 7, с. 14–29]; додаткова: [10, с. 66–70; 11, с. 47–50; 13, с. 303–308; 15, с. 8–16]
Тема 2. Податкова політика в системі державного регулювання економіки	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми	9	Презентація результатів	Основна: [4, с. 317–342; 5; 6, с. 24–31; 7, с. 39–68]; додаткова: [14, с. 25–31; 19, с. 30–32]
Тема 3. Організація податкової системи	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми	9	Презентація результатів	Основна: [1, с. 44–86; 5, с. 221–298; 6, с. 36–51]; додаткова: [11, с. 8–44; 12, с. 307–329; 14, с. 19–23]
Тема 4. Контролюючі органи у сфері оподаткування	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми	6	Презентація результатів	Основна: [1, с. 112–139; 5, с. 308–372]; додаткова: [11, с. 47–50]
Тема 5. Податковий менеджмент	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми	6	Презентація результатів	Основна: [4, с. 317–342; 5; 7, с. 24–31; 9, с. 39–68]; додаткова: [14, с. 25–31; 19, с. 30–32]



Продовження табл. 7.1

1	2	3	4	5
Тема 6. Податок на додану вартість	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми	6	Презентація результатів	Основна: [4, с. 337–342; 5; 6, с. 27–38; 7, с. 49–78]; додаткова: [11, с. 55–71; 22, с. 19–35]
Тема 7. Акцизний податок	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми	6	Презентація результатів	Основна: [3, с. 317–322; 5; 9, с. 24–31]; додаткова: [16, с. 37–42; 21, с. 32–39]
Тема 8. Мито	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми	6	Презентація результатів	Основна: [5, с. 125–137; 6, с. 44–51; 9, с. 69–76]; додаткова: [12, с. 65–73; 19, с. 30–32]
Тема 9. Перекладання податків	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми	6	Презентація результатів	Основна: [5; 7, с. 39–68]; додаткова: [14, с. 25–31; 19, с. 30–32]
<b>Усього за змістовним модулем 1</b>		<b>62</b>		
<b>Змістовий модуль 2</b> <b>Основні прями податки та інші податки і збори</b>				
Тема 10. Податок на прибуток підприємств	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми	7	Презентація результатів	Основна: [1, с. 216–287; 5, с. 428–513; 7, с. 216–304]; додаткова: [13, с. 32–38; 22, с. 4–63]
Тема 11. Податок на доходи фізичних осіб	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми	7	Презентація результатів	Основна: [1, с. 318–345; 5, с. 18–322, с. 117–192; 6, с. 84–116; 7, с. 326–418]; додаткова: [13, с. 24–29]

Закінчення табл. 7.1

1	2	3	4	5
Тема 12. Плата за ресурси та послуги	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського занят- тя, огляд теоретично- го матеріалу з теми	7	Презентація результатів	Основна: [1, с. 389–430; 5, с. 208–361; 6, с. 123–133; 7, с. 456–547]; додаткова: [20, с. 57–72; 21, с. 29–36]
Тема 13. Майнові податки та збори	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського занят- тя, огляд теоретично- го матеріалу з теми	7	Презентація результатів	Основна: [1, с. 450–496; 3, с. 25–288; 5, с. 188–231; 6, с. 137–152]; додаткова: [13, с. 47–50]
Тема 14. Місцеві податки і збори	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського занят- тя, огляд теоретично- го матеріалу з теми	7	Презентація результатів	Основна: [1, с. 319–427; 5, с. 203–233; 6, с. 123–133]; додаткова: [20, с. 57–72; 21, с. 29–36]
Тема 15. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського занят- тя, огляд теоретично- го матеріалу з теми	7	Презентація результатів	Основна: [1, с. 389–430; 6, с. 98–110; 7, с. 89–98]; додаткова: [10, с. 27–32; 21, с. 58–72]
Тема 16. Ухилення від податків	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського занят- тя, огляд теоретично- го матеріалу з теми	6	Презентація результатів	Основна: [1, с. 389–430; 5, с. 708–761; 7, с. 123–133; 8, с. 156–247]; додаткова: [20, с. 57–88; 21, с. 29–36]
<b>Усього за змістовим модулем 2</b>		<b>48</b>		
<i>Екзамен</i>		<b>2</b>		
<b>Усього за дисципліною</b>		<b>112</b>		

## **7.1. Контрольні запитання для самодіагностики**

### **Змістовий модуль 1**

#### **Теоретичні основи податкової системи України**

#### **та основні непрямі податки**

1. Історичні аспекти виникнення й розвитку податків.
2. Поняття податку і збору (обов'язкового платежу).
3. Функції та елементи податків.
4. Класифікація податків.
5. Поняття податкової політики.
6. Місце та роль податкової політики в державному регулюванні економіки.
7. Фактори, які визначають напрям та характер податкової політики.
8. Поняття податкової системи і вимоги до неї.
9. Принципи побудови системи оподаткування.
10. Податкова система як засіб реалізації податкової політики держави.
11. Поняття податкового менеджменту.
12. Державний податковий менеджмент.
13. Корпоративний податковий менеджмент.
14. Відповідальність платників податків за порушення податкового законодавства.
15. Структура контролюючих органів України.
16. Функції та завдання Державної фіскальної служби України.
17. Права органів Державної фіскальної служби.
18. Обов'язки та відповідальність посадових осіб податкових органів.
19. Податкова міліція.
20. Види податкових правопорушень.
21. Просте та складне перекладання податків.
22. Сутність податку на додану вартість і його роль у формуванні доходної частини бюджету.
23. Платники податку на додану вартість.
24. Реєстрація осіб як платників податку на додану вартість.
25. Об'єкт оподаткування ПДВ.
26. Особливості визначення бази оподаткування ПДВ.
27. Ставки податку на додану вартість.
28. Податкові зобов'язання і податковий кредит з ПДВ.

29. Податкова накладна. Реєстр податкових накладних.
30. Порядок визначення суми ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету або відшкодуванню з бюджету.
31. Строки подання податкової декларації та розрахунків із бюджетом.
32. Механізм бюджетного і експортного відшкодування податку з Державного бюджету України.
33. Економічна сутність акцизного податку.
34. Платники та об'єкт оподаткування акцизним податком.
35. Перелік підакцизних товарів.
36. Ставки акцизного податку.
37. Застосування марок акцизного податку.
38. Пільги для юридичних та фізичних осіб з акцизного податку.
39. Особливості визначення бази оподаткування з акцизного податку.
40. Особливості оподаткування алкогольних напоїв та тютюнових виробів.
42. Об'єкти оподаткування митом.
43. Поняття митної вартості товарів і методи її визначення.
44. Платники мита.
45. Види ставок мита.

## **Змістовий модуль 2**

### **Основні прямі податки та інші податки і збори**

1. Принципи оподаткування прибутку підприємств.
2. Платники податку на прибуток підприємств.
3. Ставки податку на прибуток підприємств.
4. Порядок розрахунку оподаткованого прибутку.
5. Доходи звітного періоду, складові та особливості визначення.
6. Витрати звітного періоду, їх склад і особливості формування.
7. Амортизація основних засобів.
8. Класифікація основних засобів за групами.
9. Механізм застосування методів амортизації.
10. Пільги щодо податку на прибуток підприємств.
11. Строки сплати податку на прибуток підприємств та подання звітності.
12. Організаційні аспекти звільнення від оподаткування податком на прибуток підприємств.
13. Платники податку на доходи фізичних осіб.

14. Податкові соціальні пільги.
15. Податкова знижка в оподаткуванні доходів фізичних осіб.
16. Особливості оподаткування доходів від підприємницької діяльності.
17. Декларування доходів.
18. Види рентних платежів.
19. Перелік встановлених рентних платежів.
20. Сутність та значення плати за землю.
21. Роль та значення рентних платежів у державному регулюванні економіки.
22. Порядок розрахунку плати за землю.
23. Пільги зі сплати плати за землю для юридичних осіб.
24. Особливості оподаткування страхувальників.
25. Особливості оподаткування неприбуткових установ та організацій.
26. Особливості оподаткування нерезидентів.
27. Порядок оподаткування операцій із продажу або обміну об'єктів рухомого майна.
37. Оподаткування нерухомого майна, відмінного від земельної ділянки.
38. Транспортний податок.
39. Туристичний збір.
40. Збір за місця для паркування транспортних засобів.
41. Напрямки подальшого реформування єдиного податку з фізичних і юридичних осіб.
42. Способи ухилення від сплати податків.
43. Відмінність законних та незаконних методів мінімізації податкових зобов'язань платника податків.

## **8. Індивідуально-консультативна робота**

Індивідуально-консультативна робота здійснюється за графіком індивідуально-консультативної роботи у формі: індивідуальних занять, консультацій, перевірки виконання індивідуальних завдань, перевірки та захисту завдань, що винесені на поточний контроль тощо.

Формами організації індивідуально-консультативної роботи є:

- а) за засвоєнням теоретичного матеріалу:
  - консультації: індивідуальні (запитання – відповідь);
  - групові (розгляд типових прикладів – ситуацій);

- б) за засвоєнням практичного матеріалу:  
консультації індивідуальні і групові;
- в) для комплексної оцінки засвоєння програмного матеріалу:  
індивідуальне завдання виконаних робіт;  
підготовка есе для виступу на науковому семінарі;  
підготовка есе для виступу на науковій конференції.

## 9. Методи навчання

У процесі викладання дисципліни передбачено застосування активних і інтерактивних методів навчання – проблемних та міні-лекцій, семінарів в активній формі, розгляд кейсів. Основні відмінності активних та інтерактивних методів навчання від традиційних визначаються не тільки методикою і технікою викладання, але і високою ефективністю навчального процесу, який виявляється у: високій мотивації студентів; закріпленні теоретичних знань на практиці; підвищенні самосвідомості студентів; виробленні здатності ухвалювати самостійні рішення; виробленні здібності до колективних рішень; виробленню здібності до соціальної інтеграції; набутті навичок вирішення конфліктів; розвитку здібності до компромісів. Види навчальних технологій, які використовуються для активізації процесу навчання наведено в табл. 9.1.

Таблиця 9.1

### Розподіл форм та методів активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни

Методики активізації процесу навчання	Практичне застосування навчальних технологій
1	2
Тема 1. Сутність та види податків	Лекція проблемного характеру з питання: "Історичні аспекти виникнення й розвитку податків"
Тема 2. Податкова політика в системі державного регулювання економіки	Лекція проблемного характеру з питання: "Податкова система як засіб реалізації податкової політики держави". Міні-лекція з питання "Сучасний стан розвитку державної фіскальної служби України"
Тема 4. Контролюючі органи у сфері оподаткування	Міні-лекція з питання "Сучасний стан розвитку державної фіскальної служби України"

1	2
Тема 6. Податок на додану вартість	Лекція проблемного характеру з питання: "Сутність податку на додану вартість і його роль у формуванні доходної частини бюджету"
Тема 7. Акцизний податок	Лекція проблемного характеру з питання: "Економічна сутність акцизного податку"
Тема 8. Мито	Міні-лекція з питання: "Мито як джерело доходів бюджету та засіб регулювання зовнішньоекономічної діяльності"
Тема 10. Податок на прибуток підприємств	Лекція проблемного характеру з питання: "Принципи оподаткування прибутку підприємств"
Тема 11. Податок на доходи фізичних осіб	Міні-лекція з питання: "Основні переваги податку з доходів фізичних осіб"
Тема 15. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва	Міні-лекція з питання: "Сучасний стан спрощеної системи оподаткування суб'єктів малого підприємництва"

Лекції проблемного характеру спрямовані на розвиток логічного мислення студентів і характеризуються виокремлення головних висновків із питань, що розглядаються.

Під час лекцій проблемного характеру студентам даються питання для самостійного розмірковування, що відіграє активізуючу роль, примушує студентів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді.

Міні-лекції характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень.

## 10. Методи контролю

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця, контрольні заходи включають:

**поточний контроль**, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту скласти екзамен, – 35 балів);

*Поточний контроль* з даної навчальної дисципліни проводиться в таких формах:

активна робота на лекційних заняттях;

активна участь у виконанні практичних завдань;

активна участь у дискусії та презентації матеріалу на семінарських заняттях;

проведення поточного тестування;

проведення письмової контрольної роботи;

експрес-опитування;

**модульний контроль**, що проводиться з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті *інтегровану* оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля.

*Модульний контроль* із даної навчальної дисципліни проводиться у формі написання модульної контрольної роботи. **Модульна контрольна робота** – це форма перевірки й оцінювання знань студентів у системі освіти у вищих навчальних закладах. Проводиться як проміжний міні-екзамен з ініціативи викладача;

**підсумковий / семестровий контроль**, що проводиться у формі семестрового екзамену, відповідно до графіку навчального процесу.

*Підсумковий / семестровий контроль з навчальної дисципліни "Податкова система"* проводиться у формі семестрового екзамену. **Семестровий екзамен** – форма оцінки підсумкового засвоєння студентами теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни, що проводиться як контрольний захід.

#### **Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів.**

Оцінювання знань студента під час семінарських і практичних занять проводиться за такими критеріями: розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються; ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни; ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються; вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків у процесі виконання індивідуальних завдань та завдань, винесених на розгляд в аудиторії; логіка,



структура, стиль викладення матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки; арифметична правильність виконання індивідуального та комплексного розрахункового завдання.

Максимально можливий бал за конкретним завданням ставиться за умови відповідності індивідуального завдання студента або його усної відповіді всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї або іншої складової знижує кількість балів. Під час оцінювання індивідуальних завдань увага також приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу, згідно з графіком навчального процесу. Якщо якась із вимог не буде виконана, то бали будуть знижені.

Експрес-опитування проводяться за кожної темою навчальної дисципліни та включають у себе тестові запитання (відкриті та закриті).

Письмова контрольна робота проводиться 2 рази за семестр та включає практичні завдання різного рівня складності відповідно до тем змістового модуля.

**Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів.** Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, само-реалізація на практичних та семінарських заняттях.

**Порядок підсумкового контролю з навчальної дисципліни.** Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів із навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену.

Студент, який із поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю, тобто не склав змістовий модуль, має право на його відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання за розпорядженням декана факультету відповідно до встановленого терміну.

Студент **не може бути допущений** до складання екзамену, якщо кількість балів, одержаних за результатами перевірки успішності під час поточного та модульного контролю відповідно до змістового модуля впродовж семестру, в сумі не досягла 35 балів. Після екзаменаційної сесії декан факультету видає розпорядження про ліквідацію академічної заборгованості. У встановлений термін студент добирає залікові бали.

Студента слід **вважати атестованим**, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової / семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Мінімально можлива кількість балів за поточний і модульний контроль упродовж семестру – 35 та мінімально можлива кількість балів, набраних на екзамені, – 25.

Приклад завдань для поточного контролю наведено нижче.

**Зразок завдання протягом семестру**  
**Поточна контрольна робота за темами 1 – 9**

Дисципліна "Податкова система"

Модульний контроль за модулем №1 "Теоретичні основи податкової системи України та основні непрямі податки"

**Теоретичне завдання.** Назвіть відмінності у функціях, що виконують представники Державної фіскальної служби України і Державної податкової інспекції в районах, містах без районного поділу, районах у містах, міжрайонних та об'єднаних ДПІ.

**Ситуаційне завдання 1.** Платник податків подав у встановленому порядку скаргу про порушення законодавства посадовими особами органу державної фіскальної служби під час проведення планової виїзної перевірки, в якій вимагає повного або часткового скасування результатів відповідної перевірки. Поясніть дії з боку фіскальної служби відповідно законодавства.

**Ситуаційне завдання 2.** Платник податків отримав повідомлення про проведення планової виїзної перевірки, яка починається 14 жовтня 2014 р. Повідомлення було відправлено 5 жовтня 2014 р. Дайте коментарі щодо наведеної ситуації.

**Критерії оцінювання поточної контрольної роботи за темами 1 – 9:**

Теоретичне завдання оцінюється у 2 бали за такою шкалою:

1 бал – неповна відповідь без посилання на норми податкового законодавства;

2 бали – повна розгорнута відповідь із посиланням на діюче податкове законодавство та висновками.

Кожне ситуаційне завдання оцінюється за 4-бальною шкалою:

1 бал – за правильне посилання на статтю Податкового кодексу України;

2 бали – за правильну інтерпретацію відповіді на ситуацію;

1 бал – за висновок.

**Зразок екзаменаційного білета з дисципліни**

**"Податкова система"**

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

Освітній ступінь \_\_\_\_\_ бакалавр \_\_\_\_\_

Напрямок підготовки \_\_\_\_\_ фінанси та кредит \_\_\_\_\_

**ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № \_\_\_\_**

1. Чи має право податковий інспектор, здійснюючи перевірку документації в офісі підприємства, взяти частину документів із собою для перевірки у податкову службу? Обґрунтуйте відповідь посилаючись на законодавство.

2. Платник податку взяв кредит у банку. Чи виникають під час здійснення такої господарської операції зобов'язання з податку на додану вартість? Обґрунтуйте відповідь посилаючись на законодавство.

3. Чи можна віднести до витрат, що враховуються під час обчислення об'єкта оподаткування податком на прибуток підприємства, витрати підприємства на гарантійний ремонт та гарантійну заміну реалізованих товарів? Обґрунтуйте відповідь, посилаючись на законодавство.

4. На підставі зазначених даних розрахувати акцизний податок.

Підприємство реалізувало 3 000 пачок сигарет із фільтром із максимальною роздрібною ціною 14,75 грн та 700 пачок сигарет без фільтру з максимальною роздрібною ціною 5,25 грн.

5. Розрахувати податок на доходи фізичних осіб, який має бути сплачено до бюджету.

На підприємстві працюють наступні працівники та отримують заробітну платню в місяць: Борисов А. Г., який є вдівцем із дитиною до 18 років, працює на 0,75 ставки та отримує заробітну плату 1 695 грн, Антонова П. Р. – інвалід III групи, працює на 1 ставку та отримує заробітну плату 1 650 грн, Павлова Е. Н. є самотньою матір'ю двох дітей, обіймає 1 ставку та ще 0,5 ставки та отримує заробітну плату 2 500 грн та 1 250 грн відповідно.

Результат семестрового екзамену оцінюється в балах (максимальна кількість – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 25 балів) і

проставляється у відповідній графі *екзаменаційної "Відомості обліку успішності"*.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час екзамену, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: *"60 і більше балів – зараховано"*, *"59 і менше балів – не зараховано"* та заноситься у *залікову "Відомість обліку успішності"* навчальної дисципліни. У випадку отримання менше 60 балів студент обов'язково здає семестровий екзамен після закінчення екзаменаційної сесії у встановлений деканом факультету термін, але не пізніше двох тижнів після початку семестру. У випадку повторного отримання менше 60 балів декан факультету призначає комісію у складі трьох викладачів на чолі із завідувачем кафедри та визначає термін перескладання екзамену, після чого приймається рішення відповідно до чинного законодавства: "зараховано" – студент продовжує навчання за графіком навчального процесу, а якщо "не зараховано", тоді декан факультету пропонує студенту повторне вивчення навчальної дисципліни протягом наступного навчального періоду самостійно.

**Підсумкові бали за екзамен** складаються із суми балів за виконання всіх завдань, що округлені до цілого числа за правилами математики.

Алгоритм вирішення кожного завдання включає окремі етапи, які відрізняються за складністю, трудомісткістю та значенням для розв'язання завдання. Тому кожне завдання та етапи вирішення завдань оцінюються по-різному.

### ***Критерії оцінювання***

***За виконання завдання № 1 ставиться оцінка 6 балів:***

**4 бали** – за правильне посилання на відповідну статтю законодавчого або нормативно-правового акту під час відповіді на ситуаційне завдання;

**1,5 бала** – за правильну інтерпретацію статті законодавчого або нормативно-правового акту та обґрунтований висновок;

**0,5 бала** – за акуратне оформлення відповіді та обґрунтованих висновків.

***За виконання завдання № 2 ставиться оцінка 7 балів:***

**5 балів** – за правильне посилання на відповідну статтю законодавчого або нормативно-правового акту під час відповіді на ситуаційне завдання;

**1,5 бала** – за правильну інтерпретацію статті законодавчого або нормативно-правового акту та обґрунтований висновок;

**0,5 бала** – за акуратне оформлення відповіді та обґрунтованих висновків.

***За виконання завдання № 3 ставиться оцінка 7 балів:***

**5 балів** – за правильне посилання на відповідну статтю законодавчого або нормативно-правового акту під час відповіді на ситуаційне завдання;

**1,5 бала** – за правильну інтерпретацію статті законодавчого або нормативно-правового акту та обґрунтований висновок;

**0,5 бала** – за акуратне оформлення відповіді та обґрунтованих висновків.

***За виконання завдання № 4 ставиться оцінка 10 балів:***

**4 бали** – за правильне посилання на відповідну статтю законодавчого або нормативно-правового акту під час відповіді на завдання;

**3 бали** – за правильне проведення арифметичних розрахунків та вирахування належної до сплати до бюджету суми податків;

**1,5 бала** – за володіння понятійним апаратом під час відповіді на завдання;

**1 бал** – за правильну інтерпретацію статті законодавчого або нормативно-правового акту та обґрунтований висновок;

**0,5 бала** – за акуратне оформлення відповіді.

***За виконання завдання № 5 ставиться оцінка 10 балів:***

**4 бали** – за правильне посилання на відповідну статтю законодавчого або нормативно-правового акту під час відповіді на завдання;

**3 бали** – за правильне проведення арифметичних розрахунків та вирахування належної до сплати до бюджету суми податків;

**1,5 бала** – за володіння понятійним апаратом під час відповіді на завдання;

**1 бал** – за правильну інтерпретацію статті законодавчого або нормативно-правового акту та обґрунтований висновок;

**0,5 бала** – за акуратне оформлення відповіді.

## 11. Розподіл балів, які отримують студенти

Система оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей студентів денної форми навчання наведена в табл. 11.1.

Таблиця 11.1

### Система оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей

Професійні компетентності	Навчальний тиждень	Годин	Методи та форми навчання		Оцінка рівня сформованості компетентностей		
					Форми контролю	Максимальний бал	
1	2	3	4		5	6	
<b>Змістовий модуль 1</b>							
<b>Теоретичні основи податкової системи України та основні непрямі податки</b>							
ПС 1	1	Ауд.	2	Лекція	Тема 1. Сутність та види податків	Робота на лекції	0,5
			2	Семінарське заняття	Тема семінарського заняття. Аналіз відмінностей податків і зборів (обов'язкових платежів), сутність фіскальної та регулюючої функцій податків, характеристика елементів податку	Активна участь у дискусії	0,5
		8	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми	–	–	
ПС 1	2	Ауд.	2	Лекція	Тема 2. Податкова політика в системі державного регулювання економіки	Робота на лекції	0,5
			2	Семінарське заняття	Тема семінарського заняття. Аналіз ролі податкової політики в державному регулюванні економіки	Активна участь у дискусії	0,5
					Здатність до: володіння понятійним апаратом; визначення і аналізу елементів податку		
					Здатність до: визначення ролі та наслідків реалізації податкової політики в державному регулюванні економіки на конкретному етапі розвитку; оцінювання факторів, які визначають напрями та характер податкової політики		

Продовження табл. 11.1

1	2	3	4		5	6	
ПС 1 Здатність до: визначення структури податкової системи України; формування та аналізу принципів побудови й організації системи оподаткування	3	Ауд.	9	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського і практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми	-	-
			2	Лекція	Закінчення теми 2. Податкова політика в системі державного регулювання економіки. Тема 3. Організація податкової системи	Робота на лекції	0,5
			1	Семінарське заняття	Тема семінарського заняття. Визначення принципів податкової політики	Активна участь у дискусії	0,5
		СРС	1	Практичне заняття	Тема практичного заняття. Оцінка показників якості податкової системи	Виконання практичного завдання	3,0
			9	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського, огляд теоретичного матеріалу з теми	-	-
ПС 1 Здатність до: визначення структури податкової системи України; формування та аналізу принципів побудови й організації системи оподаткування	4	Ауд.	2	Лекція	Закінчення теми 3. Організація податкової системи	Робота на лекції	0,5
			2	Семінарське заняття	Тема семінарського заняття. Аналіз сучасного стану податкової системи України	Активна участь у дискусії	0,5
		СРС	6	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	-	-
ПС 1 Здатність до: виокремлення характерних рис діяльності контролюючих органів, їх функцій, завдань; визначення складу, функцій, завдань, повноважень і права податкової міліції та органу митної справи	5	Ауд.	2	Лекція	Тема 4. Контролюючі органи у сфері оподаткування	Робота на лекції	0,5
			1	Семінарське заняття	Тема семінарського заняття. Побудова структури Державної фіскальної служби України. Структура, завдання податкової міліції	Активна участь у дискусії	0,5

1	2	3	4		5	6		
			1	Практичне заняття	Тема практичного заняття. Виявлення відмінностей у функціях податкових органів різних рівнів підпорядкування	Виконання практичного завдання	5,0	
		СРС	6	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми	-	-	
ПС 1	Здатність до: організації адміністрування податків, податкового обліку, податкового контролю та планування; оформлення результатів податкових перевірок; визначення відповідальності платників податків за порушення податкового законодавства	6	Ауд.	2	Лекція	Тема 5. Податковий менеджмент	Робота на лекції	0,5
				2	Семінарське заняття	Тема семінарського заняття. Аналіз особливостей проведення податкового адміністрування та податкового планування	Активна участь у дискусії	0,5
			СРС	6	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми	-	-
ПС 1	Здатність до: використання на практиці порядку реєстрації платників податку на додану вартість; обчислення бази оподаткування з ПДВ та суми податку до сплати; здійснення організації процедури податкового відшкодування ПДВ	7	Ауд.	2	Лекція	Тема 6. Податок на додану вартість	Робота на лекції	0,5
				1	Семінарське заняття	Тема семінарського заняття. Виконання практичного завдання щодо порядку реєстрації платників податку на додану вартість; обчислення бази оподаткування з ПДВ та суми податку до сплати; здійснення організації процедури податкового відшкодування ПДВ	Активна участь у дискусії	0,5
			1	Практичне заняття	Тема практичного заняття. Вирішення завдань із визначення податкового зобов'язання з ПДВ. Складання тестового контролю	Виконання практичного завдання	5,0	



Продовження табл. 11.1

1	2	3	4		5	6		
ПС 1	Здатність до: визначення економічної сутності акцизного податку; володіння переліком товарів, які є підакцизними; розрахунку суми акцизного податку до сплати; володіння механізмом застосування марок акцизного податку	8	СРС	6	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми, підготовка до контрольної роботи	-	-
				2	Лекція	Тема 7. Акцизний податок	Робота на лекції	0,5
			Ауд.	1	Семінарське заняття	Тема семінарського заняття. Виконання практичного завдання за темою, визначення економічної сутності акцизного податку; володіння переліком підакцизних товарів, механізмом застосування марок акцизного податку	Активна участь у дискусії	0,5
				1	Практичне заняття	Тема практичного заняття. Вирішення завдань із визначення податкового зобов'язання акцизного податку	-	-
ПС 1	Здатність до: аналізу сутності мита як джерела доходів бюджету та як засобу регулювання зовнішньоекономічної діяльності; характеризування видів мита; володіння методами формування митної вартості продукту та розрахунку мита	9	СРС	6	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми, підготовка до контрольної роботи	-	-
				2	Лекція	Тема 8. Мито	Робота на лекції	0,5
			Ауд.	1	Семінарське заняття	Тема семінарського заняття. Виконання практичного завдання за темою щодо характеристики видів мита; володіння методами формування митної вартості продукту та розрахунку мита	Активна участь у дискусії	0,5
				1	Практичне заняття	Тема практичного заняття. Проведення поточного модульного контролю за темами 1 – 9	Вирішення завдань модульного контролю	10,0

Продовження табл. 11.1

1	2	3	4		5	6		
ПС 1	Здатність до: володіння механізмом переказання податків під час формування ціни продукту; визначення особливостей простого та складного переказання податків, а також умов, які сприяють запобіганню переказання податків	10	СРС	6	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми, підготовка до контрольної роботи	-	-
				Ауд.	2	Лекція	Тема 9. Переказання податків	Робота на лекції
			2		Семінарське заняття	Тема семінарського заняття. Аналіз механізму переказання податків під час формування ціни продукту з урахуванням еластичності попиту та пропозиції товарів (послуг)	Активна участь у дискусії	0,5
		СРС	6	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми, підготовка до контрольної роботи	-	-	
<b>Змістовий модуль 2</b>								
<b>Основні прями податки та інші податки і збори</b>								
ПС 2	Здатність до: формулювання принципів оподаткування прибутку підприємств; розрахунку собівартості продукції з урахуванням амортизаційних відрахувань; обчислення оподаткованого прибутку та податку на прибуток підприємства	11	Ауд.	2	Лекція	Тема 10. Податок на прибуток підприємств	Робота на лекції	0,5
				1	Семінарське заняття	Тема семінарського заняття. Роль податку на прибуток у формуванні бюджету країни. Аналіз елементного складу податку на прибуток підприємств	Активна участь у дискусії	0,5
				1	Практичне заняття	Тема практичного заняття. Вирішення завдань з визначення податкового зобов'язання податку на прибуток підприємств	-	-
			СРС	7	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми	-	-

1	2	3	4		5	6
ПС 2 Здатність до: володіння структурою податку й формування оподаткованого доходу; застосування податкової знижки до річного доходу фізичної особи; обчислення податку під час застосування податкової соціальної пільги та різних ставок; володіння механізмом декларування	12	Ауд.	2	Лекція Тема 11. Податок на доходи фізичних осіб	Робота на лекції	0,5
			1	Семінарське заняття Тема семінарського заняття. Аналіз особливостей оподаткування доходів фізичних осіб; характеристика складових податкової знижки; недоліки в розрахунку ПДФО під час застосування податкової соціальної пільги	Активна участь у дискусії	0,5
			1	Практичне заняття Тема практичного заняття. Вирішення завдань із визначення податкового зобов'язання податку на доходи фізичних осіб	–	–
		СРС	7	Підготовка до занять Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	–	–
ПС 2 Здатність до: характеристики основних видів ресурсних платежів; аналізу наслідків та оцінювання впливу ресурсних платежів на економічне та раціональне використання ресурсів; формування бази оподаткування з ресурсних платежів	13	Ауд.	2	Лекція Тема 12. Плата за ресурси та послуги	Робота на лекції	0,5
			1	Семінарське заняття Тема семінарського заняття. Аналіз платників, об'єктів, бази та ставки плати (зборів) за ресурси та послуги. Вплив плати за ресурси на їх економічне та раціональне використання. Особливості рентних платежів	Активна участь у дискусії	0,5
			1	Практичне заняття Тема практичного заняття. Розрахунок податкового зобов'язання з ПДФО	Виконання практичного завдання	5,0
		СРС	7	Підготовка до занять Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми	–	–

Продовження табл. 11.1

1	2	3	4		5	6	
ПС 2	14	Ауд.	2	Лекція	Тема 13. Майнові податки та збори	Робота на лекції	0,5
			1	Семинарське заняття	Тема семінарського заняття. Аналіз платників, об'єктів, бази та ставок майнових податків. Їх вплив на економічний стан регіонів	Активна участь у дискусії	0,5
			1	Практичне заняття	Тема практичного заняття. Вирішення завдань із визначення податкового зобов'язання з податку на нерухоме майно відмінне від земельної ділянки	–	–
		СРС	7	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми	–	–
ПС 2	15	Ауд.	2	Лекція	Тема 14. Місцеві податки і збори	Робота на лекції	0,5
			1	Семинарське заняття	Тема семінарського заняття. Еволюція розвитку місцевого оподаткування. Характеристика місцевих податків і зборів відповідно до Податкового кодексу України. Роль місцевих податків і зборів у формуванні місцевих бюджетів країни	Активна участь у дискусії	0,5
			1	Практичне заняття	Тема практичного заняття. Вирішення завдань із визначення податкового зобов'язання зі збору за місця для паркування транспортних засобів	Виконання практичного завдання	5,0
		СРС	7	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми	–	–
Здатність до: характеристики основних видів майнових податків; аналізу наслідків та оцінки впливу майнових податків на економіку регіону; формування бази оподаткування з майнових податків							
Здатність до: характеристики основних місцевих податків і зборів; аналізу наслідків та оцінки впливу місцевих податків і зборів на місцеві бюджети; формування бази оподаткування							

Продовження табл. 11.1

1		2	3	4		5	6	
ПС 2	Здатність до: обґрунтування доцільності переходу на спрощену систему оподаткування з урахуванням критеріїв такого переходу; визначення особливостей повернення на звичайну систему оподаткування; обчислення суми єдиного податку для фізичної та юридичної особи	16	Ауд.	2	Лекція	Тема 15. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємства	Робота на лекції	0,5
				2	Семінарське заняття	Тема семінарського заняття. Особливості переходу на спрощену систему оподаткування. Оцінювання критеріїв оподаткування єдиним податком. Використання ставки єдиного податку для юридичних та фізичних осіб. Переваги та недоліки спрощеної системи оподаткування	Активна участь у дискусії	0,5
			СРС	6	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми	–	–
ПС 2	Здатність до: визначення законних та незаконних способів ухилення від сплати податків; визначення особливостей організаційно-правового забезпечення боротьби з відмиванням доходів незаконного походження; володіння механізмом застосування різних видів відповідальності за порушення податкового законодавства	17	Ауд.	2	Лекція	Тема 16. Ухилення від податків	Робота на лекції	0,5
				1	Семінарське заняття	Тема семінарського заняття. Аналіз особливості та умови здійснення податкових правопорушень в Україні. Способи відмивання доходів, здобутих злочинним шляхом. Механізм боротьби з відмиванням доходів незаконного походження. Особливості застосування різних видів відповідальності до платників податків за порушення норм податкового законодавства	Активна участь у дискусії	0,5
			1	Практичне заняття	Тема практичного заняття. Проведення поточного модульного контролю за темами 10 – 16	Вирішення завдань поточного модульного контролю	10,0	

## Закінчення табл. 11.1

1	2	3	4		5	6
		СРС 6	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми	–	–
		2	Екзамен	Виконання завдань	–	40
Усього годин		180	Загальна кількість балів з дисципліни			100
<i>з них:</i>						
Аудиторні		68	39 %	поточний контроль		60
Самостійна робота		112	61 %	підсумковий контроль (семестровий екзамен)		40

Розподіл балів у межах тем змістових модулів наведено в табл. 11.2.

Таблиця 11.2

## Розподіл балів за темами

Поточне тестування та самостійна робота																Підсумковий екзамен	Сума
Змістовий модуль 1									Змістовий модуль 2								
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	T 11	T 12	T 13	T 14	T 15	T 16		
1	1,5	4,5	6	1	6	1	11	1	1	1	6	1	6	1	11		
30									30							40	100

Максимальну кількість балів, яку може накопичити студент протягом тижня за формами та методами навчання, наведено в табл. 11.3.

Таблиця 11.3

## Розподіл балів за тижнями

Теми змістового модуля			Лекційні заняття	Практичні заняття	Семінарські заняття	Письмова контрольна робота	Усього
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 1 Теоретичні основи податкової системи України та основні непрямі податки	Тема 1	1 тиждень	0,5	–	0,5	–	1
	Тема 2	2 тиждень	0,5	–	0,5	–	1
		3 тиждень	–	–	–	–	–
	Тема 3	3 тиждень	0,5	3,0	0,5	–	4
		4 тиждень	0,5	–	0,5	–	1
Тема 4	5 тиждень	0,5	5,0	0,5	–	6	

## Закінчення табл. 11.3

1	2	3	4	5	6	7	8
	Тема 5	6 тиждень	0,5	–	0,5	-	1
	Тема 6	7 тиждень	0,5	5,0	0,5	-	6
	Тема 7	8 тиждень	0,5	–	0,5	-	1
	Тема 8	9 тиждень	0,5	–	0,5	-	1
	Тема 9	10 тиждень	0,5	–	0,5	10	11
Змістовий модуль 2 Основні прямі податки та інші податки і збори	Тема 10	11 тиждень	0,5	–	0,5	-	1
	Тема 11	12 тиждень	0,5	–	0,5	–	1
	Тема 12	13 тиждень	0,5	–	0,5	–	1
	Тема 13	14 тиждень	0,5	5,0	0,5	–	6
	Тема 14	15 тиждень	0,5	–	0,5	–	1
	Тема 15	16 тиждень	0,5	5,0	0,5	–	6
	Тема 16	17 тиждень	0,5	–	0,5	10	11
Усього			8,5	23	8,5	20	60

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця (табл. 11.4).

Таблиця 11.4

**Шкала оцінювання: національна та ЄКТС**

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	Не зараховано
1 – 34	F		

Оцінки за цією шкалою заносяться до відомостей обліку успішності, індивідуального навчального плану студента та іншої академічної документації

## 12. Рекомендована література

### 12.1. Основна

1. Іванов Ю. Б. Альтернативні системи оподаткування : навч. посіб. / Ю. Б. Іванов, К. В. Петросянц. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2007. – 272 с.
2. Іванов Ю. Б. Системи налогообложення України и Росии: структура, проблеми, тенденції розвитку : монографія / Ю. Б. Іванов, І. А. Майбуров. – Х. : ФЛП Либуркина Л. М. – Х. : ІД "ІНЖЭК", 2009. – 520 с.
3. Податкова політика: теорія, методологія, інструментарій : навч. посіб. / під ред. Ю. Б. Іванова, І. А. Майбурова. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2010. – 492 с.
4. Податкове регулювання соціального розвитку: світовий досвід та тенденції в Україні [Текст] : монографія / Ю. Б. Іванов, О. М. Тищенко, О. В. Грачов та ін. ; за заг. ред. Ю. Б. Іванова. – Х. : ФОП Александрова К. М.; ВД "ІНЖЕК", 2012. – 496 с.
5. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI // Бухгалтерія. – № 50 (933), 2010. – 322 с.
6. Податковий менеджмент : підручник / Ю. Б. Іванов, А. І. Крисоватий, А. Я. Кизима та ін. – К. : Знання. – 2008. – 525 с.
7. Проблеми розвитку корпоративного податкового менеджменту : монографія / [за заг. ред. Ю. Б. Іванова]. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2010. – 496 с.
8. Проблеми розвитку податкової політики та оподаткування : монографія / [за заг. ред. Ю. Б. Іванова]. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2007. – 448 с.
9. Теория налогообложения. Продвинутый курс : учебник для магистрантов, обучающихся по специальностям "Финансы и кредит", "Бухгалтерский учет, анализ и аудит" / [под ред. И. А. Майбурова, А. М. Соколовской]. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2011. – 591 с.

### 12.2. Додаткова

10. Давыскиба К. В. Фискальный суверенитет как основа национальной налоговой безопасности / К. В. Давыскиба, Ю. В. Бережная // Бизнес Информ. – 2011. – № 2(2). – С. 49–51.



11. Динаміка податкового навантаження в Україні в контексті реалізації податкової реформи / за ред. Т. І. Єфименко, А. М. Соколовської. – К. : ДНУ "Академія фінансового управління", 2013. – 492 с.
12. Зима О. Г. Аналіз показників щодо оцінки фіскальної ефективності податку на доходи фізичних осіб / О. Г. Зима, О. С. Преображенська // Економіка розвитку. – Х. : ХНЕУ, 2015. – № 1 (73). – С. 54–58.
13. Зима О. Г. Аналіз факторів, впливаючих на прийняття платітьщиками рішення об уплаті податків і зборів / О. Г. Зима, Н. В. Кузьминчук // Бізнес Інформ. – 2011. – № 2 (1). – С. 54–56.
14. Иванов Ю. Б. Активизация предпринимательской деятельности в системе фискального регулирования / Фискальное регулирование экономического развития государства в посткризисный период / Ю. Б. Иванов. – К. : ООО "ДКС- центр", 2011. – С.124–135.
15. Карпова В. В. Администрирование налогов / В. В. Карпова // Бухгалтерская неделя. – 2011. – № 33. – С. 3–6.
16. Налоговые льготы. Теория и практика применения: монография для магистрантов, обучающихся по программам направления "Финансы и кредит" / [И. А. Майбууров и др.] ; под ред. И. А. Майбуурова, Ю. Б. Иванова. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2014. – 487 с.
17. Податкове регулювання соціального розвитку: світовий досвід та тенденції в Україні : монографія / Ю. Б. Иванов, О. М. Тищенко, О. В. Грачов та ін. ; за заг. ред. докт. екон. наук, професора Иванова Ю. Б. – Х. : ФОП Александрова К. М. ; ВД "ІНЖЕК", 2012. – 496 с.
18. Регулятивний потенціал податкової системи України : монографія / [Ю. Б. Иванов, О. М. Тищенко, К. В. Давискіба та ін.] ; за заг. ред. Ю. Б. Иванова. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2009. – 336 с.
19. Реформирование налоговых систем. Теория, методология и практика: монография / под ред. И. А. Майбуурова, Ю. Б. Иванова, А. И. Крысоватого. – К. : Кондор, 2011. – 352 с.
20. Реформування податкової системи України: теорія, методологія, практика : монографія / Ф. О. Ярошенко, П. В. Мельник, А. І. Мярковський та ін. ; за заг. ред. М. Я.Азарова. – К. : Міністерство фінансів України, 2011. – 656 с.
21. Тищенко О. М. Особливості поділу тіньової економіки України на складові / О. М. Тищенко, А. О. Єніна-Березовська // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики : зб. наук. праць. – 2010. – № 1 (8). – Ч. II. – С. 105–112.

22. Ткаченко Н. М. Податкові системи країн світу та України. Облік і звітність : навч.-метод. посіб. / Н. М. Ткаченко, Т. М. Горова, Н. О. Ільєнко. – К. : Алерта, 2004. – 554 с.

23. Фінанси. Бюджет. Податки: національна та міжнародна термінологія: у 3-х томах : науково-енциклопедичне видання / за ред. Т. І. Єфименко, А. І. Мярковського. – 2-ге вид., переробл. й доповн. – К. : ДННУ "Акад. фін. управління", 2013. – Т. 3. – 672 с.

24. Швабій К. І. Оподаткування доходів населення: проблеми науки та практики : монографія / К. І. Швабій. – Ірпінь : Національний університет ДПС України, 2009. – 320 с.

### **12.3. Інформаційні ресурси**

25. Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу : [www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua).

26. Ліга Бізнес-Інформ. – Режим доступу : [www.liga.net](http://www.liga.net).

27. Нормативні акти України. – Режим доступу : [www.nau.kiev.ua](http://www.nau.kiev.ua).

28. Податки та бухгалтерський облік. – Режим доступу : [basa.tax.kharkov.ua](http://basa.tax.kharkov.ua).

29. Право. Україна. – Режим доступу : [www.legal.com.ua/cgi-bin/matrix.cgi/pravo.html](http://www.legal.com.ua/cgi-bin/matrix.cgi/pravo.html).

30. Українське право. – Режим доступу : [www.ukrpravo.com](http://www.ukrpravo.com).

### **12.4. Методичне забезпечення**

31. Збірник завдань із навчальної дисципліни "Податкова система" / А.О. Єніна-Березовська, Н. В. Михасьова. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2013. – 48 с.

# Додатки

Додаток А

Таблиця А.1

## Структура складових професійних компетентностей з навчальної дисципліни "Податкова система" за Національною рамкою кваліфікацій України

51

Складові компетентності, яка формується в рамках теми	Мінімальний досвід	Знання	Вміння	Комунікації	Автономність і відповідальність
1	2	3	4	5	6
<b>Тема 1. Сутність та види податків</b>					
Використовувати знання щодо теоретичних характеристик податків в практичній діяльності	Сутність та основні характеристики податків	Основні характеристики податків, функції та елементи податків; знати види податків	Вміти застосовувати теоретичні знання на практиці	Обґрунтування рішень щодо класифікації податків	Приймати рішення щодо визначення переліку податків до сплати залежно від правового статусу платника
<b>Тема 2. Податкова політика в системі державного регулювання економіки</b>					
Використовувати знання щодо стратегії розвитку податкової політики	Здійснювати моніторинг змін напрямів розвитку податкової політики	Володіння системою знань з проведення комплексного статистичного дослідження та податкової політики України	Вміти застосовувати практичні навички з проведення дослідження податкової політики	Обґрунтування рішень щодо розвитку податкової політики	Самостійність рішень щодо вибору методів та принципів організації процесу оподаткування відповідно до діючої податкової політики
<b>Тема 3. Організація податкової системи</b>					
Використовувати знання щодо організації податкової системи України	Здійснювати постійний моніторинг податкового законодавства	Основні принципи організації податкової системи	Вміти застосовувати знання щодо оцінки діючої податкової системи	Обґрунтування рішень щодо поліпшення ефективності податкової системи	Самостійність обґрунтування основних принципів побудови податкового законодавства

1	2	3	4	5	6
<b>Тема 4. Контролюючі органи в сфері оподаткування</b>					
Використовувати знання щодо прав органів ДФС, їх обов'язків та відповідальності	знати права органів ДПС України, обов'язки і відповідальність посадових осіб контролюючих органів	Порядок відбору платників податків для проведення перевірок	Вміти проводити податкові перевірки	Організація проведення податкових перевірок та оформлення результатів	Самостійність прийняття рішень відносно необхідності проведення перевірок
<b>Тема 5. Податковий менеджмент</b>					
Використовувати знання щодо ведення обліку платників податків	Порядок ведення обліку платників податків та податкового обліку на підприємстві	Порядок обліку платників податків та їх реєстрації	Вміти скласти податкову документацію	Організація документообігу з основних податків та первинних документів	Самостійність складання звітності з податкового обліку
<b>Тема 6. Податок на додану вартість</b>					
Використовувати знання щодо ведення обліку та складання звітності з податку на додану вартість	Порядок ведення податкового обліку платниками податку на додану вартість	Порядок проведення перевірок платників податку на додану вартість	Вміти скласти податкову документацію з податку на додану вартість	Організація документообігу в рамках податку на додану вартість на підприємстві	Самостійність складання звітності з податку на додану вартість
<b>Тема 7. Акцизний податок</b>					
Використовувати знання щодо розрахунку зобов'язання, обліку та складання звітності з акцизного податку	Порядок ведення податкового обліку платниками акцизного	Порядок проведення перевірок правильності нарахування та сплати акцизного податку	Вміти розраховувати податкове зобов'язання з акцизного податку	Організація документообігу з акцизного податку підприємствами виробництва та реалізації підакцизних товарів	Самостійність визначення податкових наслідків з окремих господарських операцій у рамках акцизного податку

1	2	3	4	5	6
<b>Тема 8. Мито</b>					
Використовувати знання щодо застосування певних методів формування митної вартості продукту	Виділяти сутність мита, як джерела доходів бюджету і як засобу регулювання зовнішньоекономічної діяльності	Характеризувати види мита	Вміти складати розраховувати мито	Організація документообігу в рамках мита	організовувати процес оподаткування при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності
<b>Тема 9. Перекладання податків</b>					
Використовувати знання щодо особливостей простого та складного перекладання податків	Вміти описувати особливості розмежування суб'єктів оподаткування та носіїв податку	Порядок розмежування суб'єктів оподаткування та носіїв податку	Вміти аналізувати механізм перекладання податків при формуванні ціни продукту	Організація процесів запобігання перекладання податків	Самостійність визначення умов, які сприятимуть запобіганню перекладання податків
<b>Тема 10. Податок на прибуток підприємств</b>					
Використовувати знання щодо ведення обліку та визначення суми податкового зобов'язання з податку на прибуток підприємств	Визначати доходи звітного періоду; визначати витрати звітного періоду з урахуванням витрат подвійного призначення	Порядок обліку доходів, амортизації основних засобів	Вміти розраховувати оподатковуваний прибуток, розраховувати собівартість продукції з урахуванням амортизаційних відрахувань	Формулювати принципи оподаткування прибутку підприємств	Самостійність організації податкового обліку з податку на прибуток підприємств
<b>Тема 11. Податок на доходи фізичних осіб</b>					
Використовувати знання щодо ведення обліку та визначення суми податкового зобов'язання та складання звітності з податку на доходи фізичних осіб	Знати структуру податку й вміти формувати оподатковуваний дохід; застосовувати податкову знижку до річного доходу	Порядок обліку доходів, застосування податкової соціальної пільги та податкової знижки	Вміти розраховувати податок при застосуванні податкової соціальної пільги та різних ставок	Розрізняти механізм застосування податкової соціальної пільги при різних умовах	Організовувати процес розрахунку і сплати ПДФО, а також декларування доходів фізичних осіб

1	2	3	4	5	6
<b>Тема 12. Плата за ресурси та послуги</b>					
Використовувати знання щодо формування бази оподаткування з ресурсних платежів	Порядок ведення податкового обліку платниками податку з ресурсних платежів	Характеризувати ресурсні платежі як інструмент впливу на економічне та раціональне використання ресурсів	Вміти складати податкову документацію з інших податків та зборів	Організація документообігу в рамках ресурсних платежів	Самостійність оцінювання впливу ресурсних платежів на економічне та раціональне використання ресурсів
<b>Тема 13. Майнові податки та збори</b>					
Використовувати знання щодо ведення обліку, розрахунку податкових зобов'язань та складання звітності з майнових податків	Порядок розрахунку податкових зобов'язань з майнових податків	Характеризувати майнові податки як інструменти впливу на економічно-соціальний розвиток певного регіону	Вміти складати податкову документацію майнових податків	Організація документообігу в рамках майнових податків	Самостійність рішень щодо доцільності майнових податків в системі оподаткування
<b>Тема 14. Місцеві податки і збори</b>					
Використовувати знання щодо ведення обліку, розрахунку податкових зобов'язань та складання звітності з місцевих податків та зборів	Порядок формування бази оподаткування та розраховувати місцеві податки та збори	Формулювати економічну сутність та значення місцевих податків та зборів	Вміти складати податкову документацію з місцевих податків та зборів	Організація документообігу з місцевих податків та зборів	Самостійність організації обліку місцевих податків та зборів

1	2	3	4	5	6
<b>Тема 15. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва</b>					
Використовувати знання щодо ведення обліку, розрахунку податкового зобов'язання та складання звітності суб'єктами малого підприємництва	Знати показники розрахунку суми єдиного податку; розраховувати єдиний податок	Характеризувати критерії переходу платників податків на спрощену систему оподаткування та особливості повернення на звичайну систему оподаткування	Вміти скласти податкову документацію з єдиного податку	Організація документообігу в рамках єдиного податку	Самостійність рішень щодо доцільності переходу на спрощену систему оподаткування, обліку та звітності
<b>Тема 16. Ухилення від податків</b>					
Використовувати знання щодо законних та незаконних способів ухилення від сплати податків	Розмежовувати законні та незаконні способи мінімізації податкових платежів	Знати особливості організаційно-правового забезпечення боротьби з відмиванням доходів незаконного походження	Визначати ризики та можливості для підприємства, викликані змінами податкової політики держави	Розраховувати ризики підприємства при використанні незаконних способів мінімізації податкових платежів	Оцінювати вплив податків на фінансові результати діяльності підприємства

## Зміст

Вступ.....	3
1. Опис навчальної дисципліни .....	4
2. Мета та завдання навчальної дисципліни .....	4
3. Програма навчальної дисципліни .....	8
4. Структура навчальної дисципліни.....	13
5. Теми та плани семінарських занять.....	16
6. Теми практичних занять .....	20
6.1. Приклади типових практичних завдань за темами .....	21
7. Самостійна робота .....	23
7.1. Контрольні запитання для самодіагностики .....	27
8. Індивідуально-консультативна робота .....	29
9. Методи навчання .....	30
10. Методи контролю .....	31
11. Розподіл балів, які отримують студенти .....	38
12. Рекомендована література.....	48
12.1. Основна.....	48
12.2. Додаткова.....	48
12.3. Інформаційні ресурси .....	50
12.4. Методичне забезпечення.....	50
Додатки.....	51



НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

**Робоча програма  
навчальної дисципліни  
"ПОДАТКОВА СИСТЕМА"  
для студентів напряму підготовки  
6.030508 "Фінанси і кредит"  
усіх форм навчання**

*Самостійне електронне текстове мережне видання*

Укладачі: **Зима** Ольга Григорівна  
**Єніна-Березовська** Анастасія Олександрівна

Відповідальний за випуск *Найденко О. Є.*

Редактор *Анацька О. В.*

Коректор *Бутенко В. О.*

План 2015 р. Поз. № 147 ЕВ. Обсяг 57 с.

---

Видавець і виготівник – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, просп. Леніна, 9-А

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру  
ДК № 4853 від 20.02.2015 р.*